

SVETI BENEDIKT I ZASLUGE BENEDIKTINACA

joi, 13 august 2020

Me u njima se posebno isti e sveti Benedikt, 11 jula, osniva benediktinskog reda. Sveti Benedikt iz Nursije praotac je zapadnog redovništva (koje je u 4. stolje u poslije Krista na istoku ustanovio sv. Bazilije Veliki, zajedni ki svetac Katoli ke i Pravoslavne Crkve) odlukom pape Pavla VI. proglašen je svecem zaštitnikom cijele Europe. A sv. Benedikta ne aste samo katolici nego i pravoslavci, pripadnici orijentalnih kršćanskih crkava kao što su Kopti, Armenci, Sirijci, Etiopljani i Eritrejci pa ak i Anglikanska Crkva iz redova protestanata. Za one koji poznaju dobro Italiju, a danas takvih ima puno, Sv. Benedikt osnovao je glasoviti samostan u Montecassinu, 529. godine, koji je stolje ima bio jedno od ključnih civilizacijskih središta u Europi. Ondje je 543. i umro. Prema osnovnom na elu "Ora et labora", što zna i moli i radi, posve uju se životu u uštinji, molitvi i ru nome radu, kojemu poslije nadodaju škole i intelektualni rad.

Izrazita je zasluga benediktinaca osnivanje škola posvuda u zapadnoj Europi, a prepisiva-njem odnosno umnožavanjem knjiga omogu ili su usponu znanosti i razvoju kulture. Zasluge ovoga reda jako su važne kada je rije o evangelizaciji europskih naroda, me u kojima su i Hrvati, a radnosrednjovjekovnu hrvatsku državu nemogu e je zamisliti bez benediktinaca, naro ito kada je rije o diplomaciji. Oni su prvi koji su donijeli kršćanstvo i pismenost na hrvatske prostore i na se povijest bez njih ne može zamisliti, o emu govore brojne knjige i studije.

Iz redova hrvatskih benediktinaca bilo je puno znamenitih biskupa, kulturnih radnika, teologa, graditelja i književnika. Posebno se me u njima isti u Mavro Vetranovi , Mavro Orbini, Ignjat ur evi . U benediktinskim samostanima redovnici i redovnice pou avali su mladež itanju, ra unanju, astronomiji, pjevanju i teologiji. U benediktinskim samostanskim nastala su vrlo važna djela na latinskome i glagoljici. Unijeli su latinsko pismo beneventanu, koje dobiva poseban oblik dalmatinske uglaste beneventane. U mnogim samostanima benediktinci su u bogoslužju promicali narodni jezik i glagoljicu. A benediktinski samostanski arhivi i knjižnice uvaju neke od najstarijih dokumenata hrvatske nacionalne povijesti (Sv. Kršćevan u Zadru). Na podru ju graditeljstva, benediktinci unose romani ki stil (trobrodne bazilike s drvenim stropom). Vrlo u eni, benediktinci su bili i politi ki aktivni i djelovali kao savjetnici knezova i kraljeva, vodili njihove kancelarije, sudjelovali na saborima i zajedno s vladarima i velikašima u državnoj organizaciji. Benediktinke su se pak posebno bavile odgojem i obrazovanjem djevojaka i mladeži. Uz benediktince su vezani najstariji hrvatski spomenici: Povelja kneza Trpimira (852.), kojom je osnovao samostan u Rižinicama kraj Solina, i Bašanska plo a (1100.), zapis o darovnici kralja Zvonimira samostanu sv. Lucije na Krku.

Iako je u povijesti bio veliki broj benediktinskih samostana na podru ju Hrvatske, za sada jedini muški samostan u Hrvatskoj nalazi se na otoku Pašmanu (okovac).

Ženski benediktinski samostani nalaze se u Zadru, Trogiru, Hvaru, Krku, Šibeniku, Pagu i Cresu i privla e veliki broj posjetitelja. Benediktinskih samostana bilo je i u Transilavniji, a najpoznatiji je onaj u Manasturu, županiji Cluj.

Me u najpoznatijim benediktinskim samostanima i crkvama u svijetu broje se i: samostan Melk (Austrija), uveni samostan M n stirea Santiago de Compostela (Španjolska), samostan St. Gallen (Švicarska), samostan Beuron (Njema ka), samostan Montecassino (Italija). Kada vas putevi nanesu u neka od ovih mjesta obavezno posjetite i pomolite se u ovim benediktinskim crkvama, oja at ete u duhu i tijelu. A pogotovo pokušajte primijeniti u svakodnevnom životu na elo benediktinaca: Ora et labora!

